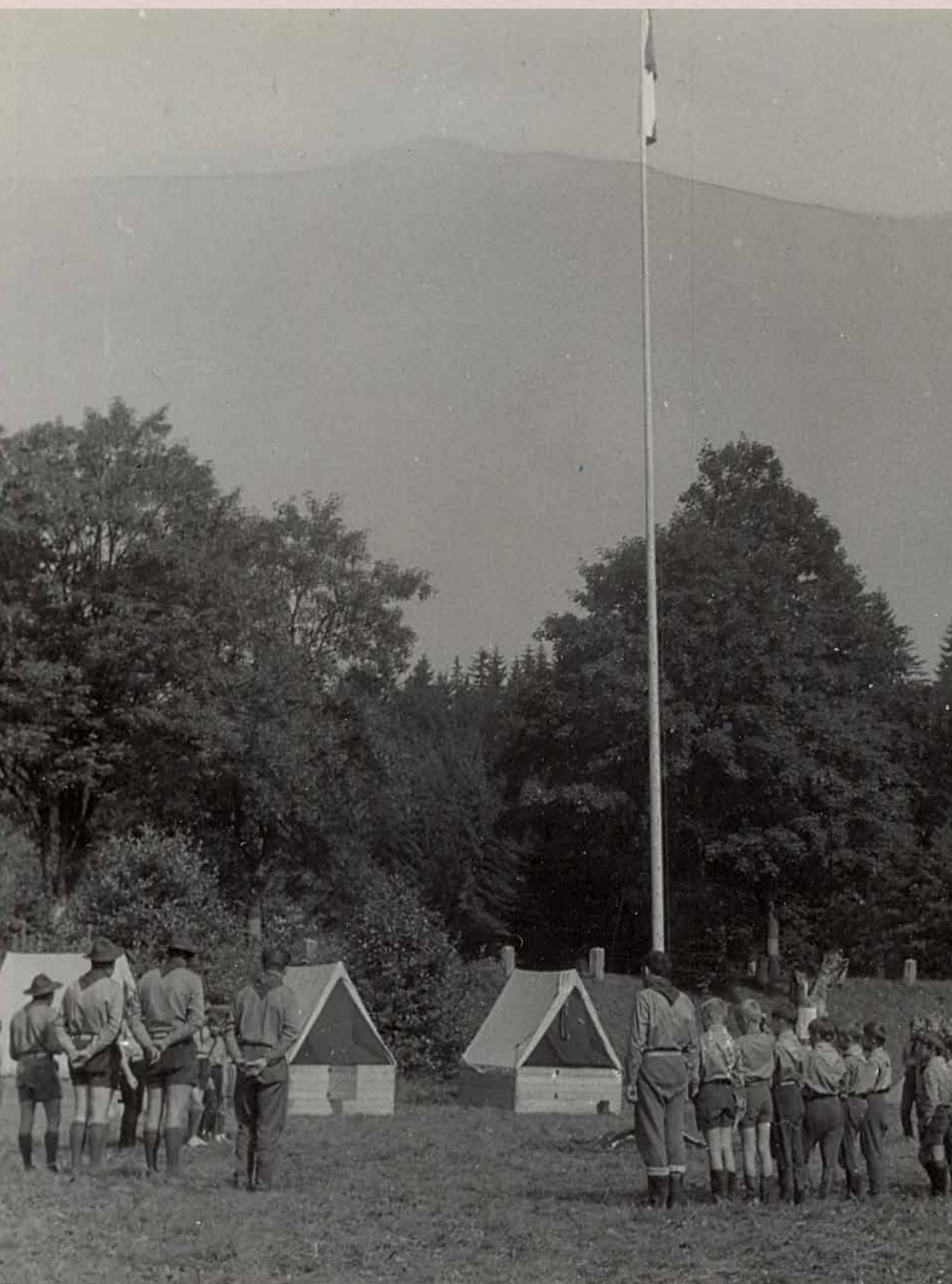

Kapitola XIII.

Junák ve Skutči

Pavla Truncová

Kapitola XIII.

Junák – Středisko „Ležáky“ Skuteč

Junák, Svaz skautů a skautek České Republiky

Junák je největší dětská mezinárodní dobrovolná a nepolitická organizace zaměřující se na výchovu mládeže. Hlavní důraz klade na rozvoj osobnosti a vztah k přírodě a její ochraně.

Skauting byl založen v roce 1907 v Anglii významným britským generálem Robertem Baden-Powellem. Všiml si totiž, že chlapci nemají dostatečnou výchovu a vztah k přírodě. Nechal se inspirovat vojenskou disciplínou a hnutím, které tehdy vznikalo v USA. Zde Ernest Thompson Seton, přírodopisec, cestovatel, malíř a spisovatel, zapojoval do svého programu s dětmi indiánské prvky.

Obr. 10/1: Antonín Benjamín Svojsík – zakladatel skautského hnutí v České Republice. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Spojením obou těchto myšlenek vznikl skaut, jaký je znám dnes. V roce 1910 vzniklo v Anglii pod vedením Olave Baden-Powellové i dívčí hnutí.

V Českých zemích byl zakladatelem Junáka středoškolský profesor Antonín Benjamín Svojsík. Po jeho cestě do Anglie v roce 1911, kde nasbíral zkušenosti, založil chlapecký skauting, u nás též známý jako junák. Dívčí oddíl založila a vedla Vlasta Štěpánová-Koseová. Svaz junáků – skautů republiky Československé byl ustanoven 7. června 1919.

Založení skautingu ve Skutči, období 2. světové války a první ukončení Junáka

Skauting ve Skutči byl podle dochovaných pramenů založen 8. července 1920. Vůdcem chlapeckého oddílu se stal bratr Grünceizn a dívčího oddílu Anna Kuncová.

V roce 1936 měl chlapecký oddíl 3 družiny. Každá družina měla svoji klubovnu umístěnou v soukromém domě ve Skutči, protože skutečný junák neměl žádnou základnu. Oddílové schůzky se konaly u vedoucího bratra Jíraska v dnešní Heydukově ulici č.1.¹ Nejčastějšími aktivitami skautů byly výpravy do blízkého okolí – Šilinkův důl, Panenský splav, Bělohávkův mlýn nebo Kosinův lom za Předhradím.

Junák se také aktivně účastnil veřejného života ve městě. Každoročně pořádá několik táborových ohňů pro příznivce skautingu s dobrovolným vstupným, které sloužilo na nákup táborových potřeb a na příspěvek sociálně slabším členům na zakoupení kroje.²

Obr. 10/2: Nejstarší dochovaný pramen skutečského skautu, kronika z roku 1920, str. 1. Foto: autor Jan Bárta (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Obr. 10/3: Nejstarší dochovaný pramen skutečského skautu, kronika z roku 1920, str. 30. Foto: autor Pavla Truncová (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Ukázky z kroniky

„...Potom si připomeňte, že jsme Češi a máte hájiti svou krásnou vlast a jazyk český před každým hanobením. Své dojmy liče opravdově, bez nadsazování, ve snaze, aby se Váš článek líbil. Vaším heslem, jako Čechů, budiž heslo Havlíčkovo: „Moje barva červená a bílá, dědictví mé poctivost a síla!“ – 15. 2. 1921

„Měla jsem první hlídku v noci. Prvně v životě prožít noc venku, - bylo mi přec jen trochu úzko v tom velebném tichu, - požádala jsem vůdkyni by se mnou nocovala, svolila ochotně, a tak při svitu měsíčním, při blikání hvězdiček prožívaly jsme krásu noci. Jen větérek šuměl v korunách stromů, a blízký potůček bublal svoji písničku stále stejnou a přec ustavičně novou, a nám bylo tak krásně, tak božsky.“ – 1. 4. 19243

Český skauting fungoval do okupace roku 1939, zrušen z ideologických důvodů byl ale až v roce 1940. Jeho majetek byl zabaven ve prospěch německé mládeže. Exilová vláda přesto skauting podporovala a 23. května 1941 byla obnovena „ilegální činnost“ Junáka. Ve Skutči působení skautingu pokračovalo. Stále probíhaly tábory pod názvem „Tramprská osada TARZAN“, roku 1941 u Kosinova lomu a poté roku 1943 u Bělohávkova mlýna v údolí řeky Krounky. Místo krojů se nosily tmavé barety s písmenem „T“ a krát-

Obr. 10/4: Tábor „Tramprské osady TARZAN“ u Kosinova lomu pod Lhotou, roku 1941. Na snímku zleva: Jandík V., Šlemr J., vpředu se šátkem Březina S. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

ké manšestrové kalhoty. Účastníci táborů a dalších výletů se stali později činovníky. Byli to především Jaromír Šlemr, Jan Peřina, Oldřich Perš, Vladimír Jandík, Stanislav Voral, Karel Libert, Miroslav Pěchota, Bohumil Kohout, Jaroslav Štefl a Antonín Hejzlar.

S blížícím se koncem války se začali skauti setkávat a plánovat poválečné obnovení Junáka. Nejinak tomu bylo i ve Skutči, skauting zde byl opět obnoven 8. března 1945.

Znovuobnovení skautingu v roce 1945

Po skončení války v roce 1945 se utvořilo středisko Skuteč. Registrovalo 3 oddíly chlapecké, ze kterých se později vytvořily dva oddíly chlapecké a jeden oddíl smíšený, dva oddíly dívčí, jeden roj světlušek a jednu smečku vlčat. Vedoucím střediska se stal Jaroslav Šlemr. Obnovenou činnost střediska zabezpečovalo podle schválených stanov „Sdružení přátel Junáka“, s předsednictvím Jaroslava Brzokoupila. Protože skutečtější skauti neměli po válce svoji klubovnu ani žádné vybavení, uspořádalo „Sdružení přátel Junáka“ koncem roku 1945 sbírku na výstavbu skautského domu ve Skutči. Výtěžek 36 233 Kčs byl uložen ve Spořitelně ve Skutči a následný rok použit na opravu sálu „U Potůčků“ č.p. 391 na Palackého náměstí⁴, který zapůjčil MNV. Prostory sloužily i pro pořádání divadelních či jiných akcí. Další vybavení získal skutečský junák i díky spolupráci s štábním kapitánem Brandýsem, velitelem skutečského letiště.

Tábor se konal v červenci 1945 v Kablani u Otradova s účastí 70 chlapců a 30 děvčat. Finanční prostředky byly opatřeny díky táborovým ohňům, které se pořádaly již před válkou. Tábor probíhal jako před válkou ve dvou etapách. Jako vždy byl rozdělen na tábor dívčího a chlapeckého kmene, se společnou kuchyní,

Obr. 10/5: V letech 1945–1949 se starala o táborovou kuchyni paní Svobodová zvaná „Babička“. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

V poválečném období došlo k připojení středisek Luže a Proseče ke Skutči, čímž vznikl skutečský okrsek, který správně patřil pod oblast Litomyšl. Vůdcem okrsku byl automaticky vůdce skutečského střediska.

V roce 1945 byl vůdcem střediska Skuteč Bohumil Roučka, o rok později v roce 1946 ho vystřídal Jaromír Šlemr. Roku 1948

vedl středisko Josef Ptáček a v roce 1949 Antonín Hejzlar, který z důvodů neshod vedoucích činnost střediska ukončil. Někteří členové chtěli totiž vést skutečský skauting jen ve skautské tradici, ale jiní byli pro začlenění skautských tradic pod Svaz české mládeže, a to díky II. Junáckému sněmu z 10. února 1946, na kterém bylo rozhodnuto o zařazení Junáka do Svazu české mládeže. Nadále zůstal český Junák členem mezinárodní skautské organizace. Skutečský skauting do ukončení pořádá tradiční schůzky, výpravy, tábory a táborové ohně pro veřejnost.

Obr. X/ 6: Pietní trýzna 1946. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Ve veřejné činnosti se po válce Středisko Skuteč podílelo zejména na přípravě vzpomínkové trýzny vypálení osady Ležáků. Od roku 1945 se skutečtější skauti pravidelně účastnili příprav a samotné vzpomínkové akce. Proto začali od 1994 používat název středisko „Ležáky“ Skuteč. Junáci postavili v Ležákách dřevěný kříž na návrší a v průběhu trýzny drželi čestné stráž u hlavních pomníků.

Dále se v roce 1946 zúčastnili vzpomínkového setkání na počest generála Svatoně, zastřeleného za 2. světové války v Pasekách u Proseče. O významnosti této akce svědčí i účast generála Svobody.

Ze skautských akcí je nutné uvést okrskový sjezd junáků ve Skutči pořádaný ve dnech 20.–21. září 1947. Mezi oddílové tradice patřilo organizování táborového nebo oddílového ohně na „Kozím hrádku“ pod lomem Litická, kde se skládaly sliby a odborné zkoušky.⁶

Obr. 10/7: Okrskový sjezd junáků ve Skutči, 20.–21. září 1947. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Obr. 10/8: Oslavy 28. října 1945. V čele Karel Libert. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Organizace Junáka

Základní funkční jednotkou je oddíl s počtem 12–30 členů. Ten se skládá z družin s 6–8 členy. Několik oddílů tvoří středisko. Střediska jsou seskupena do vyšších organizačních jednotek – do okresů a ty poté do krajů. Kraje správně spadají pod ústřední orgány, které tvoří Výkonná rada Junáka, Náčelnictvo Junáka, Rozhodčí a smířčí rada Junáka a Ústřední revizní komise Junáka. Statutárním zástupcem Junáka je starosta.

Věkové kategorie ve skautu

6–11 let – vlčata (chlapci) a světlušky (dívký)
11–15 let – skauti a skautky
16–21 let – roveři (chlapci) a rangers (dívký)
starší 21 let – oldskauti

Druhé zrušení Junáka 1950

K roku 1948 registrovalo středisko ve Skutči dva oddíly skautů, jeden oddíl skautek a jednu smečku vlčat. Tábor pořádaný v tomto roce u Skorotic poblíž Nedvědic nad Perštýnem, kterého se zúčastnilo 80 dětí, vedli Josef Ptáček a Antonín Hejzlar.

Od dubna 1948 byl na Junáka vyvinut veliký politický nátlak. Junák byl zbaven členství v Mezinárodním skautském ústředí a byl plně začleněn do Svazu československé mládeže. Došlo k zákazu některých letních táborů a odvolání Valného sněmu Junáka ve Zlíně. Ve Skutči navzdory tomu skauting pokračoval ve své činnosti.

Obr. 10/9: Letní tábor u Valtína roku 1949. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Dokonce se v roce 1949 „naposledy“ konal tábor u Valtína poblíž Žďaru nad Sázavou s počtem 60 dětí, vůdcem byl Antonín Hejzlar a Marta Flídrová.

Zejména na počátku padesátých let docházelo k perzekuci v řadách skautů. Někteří členové byli obviněni z ilegální činnosti či shromažďování zbraní, vyšetřování a uvěznění. Příkladem byli i skuteční skauti Ladislav Bartůnek (*14. 6.1931) a Karel Libert (3. 10. 1928–†28. 5. 1982)⁷. Činnost Junáka musela probíhat na konci 40. let už jen pod vedením Akčního výboru Junáka, kde byli dosazováni „prověřeni“ lidé. Pod vedením Akčního výboru Junák působil pouze do 1. ledna 1950, kdy byl znovu Junák zrušen se zpětnou platností od 19. března 1948. Skuteční skauti, stejně jako většina středisek z celé republiky, ukončili svoji činnost z obavy z probíhajících politických změn. Někteří členové se později věnovali trampské činnosti.⁸

Uvolněný rok 1968 a znovuoobnovení Junáka

Ke konci šedesátých let docházelo na území naší republiky k postupnému politickému uvolňování, které s sebou přineslo i naději pro znovuoobnovení Junáka. Obnovení nastalo v souvislosti s Pražským jarem 29. března 1968. Ve Skutči docházelo k přípravnému programu již v dubnu roku 1968 a skauting byl následně, jako jeden z prvních v republice, obnoven 5. května na schůzi bývalých členů. V roce 1968 bylo středisko Skuteč přiděleno do okresu Chrudim, pod kterým působí dodnes. Středisko začalo hledat novou klubovnu, finanční prostředky a pořádat kurzy pro vedoucí. V roce 1968 se uskutečnil první střediskový výlet do Horek a později dvou-denní výlety s přespáním u Lhoty a Kutřína.

O uvolňování svědčil i fakt, že zde vznikl homogenní oddíl. To znamená, že skauti a skautky tvořili jeden oddíl a zabývali se kromě skautských úkolů i náboženskou výchovou, pod vedením místního faráře Václava Křivského a Evy Tesařové. Na okrese bylo koncem května roku 1968 registrováno 613 dětí a mládeže. Tak vysoký počet způsobil zastavení příjmu nových členů kvůli nedostatku kvalifikovaných vedoucích.⁹

Skutečský skauting měl nejdříve možnost se scházet v klubovně kynologického klubu, později od MNV získal skautský

Obr. 10/10: Skautský dům v letech 1968–1970 v Horkách pod Litickou č. p. 686 (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

dům v Horkách pod Litickou č. p. 686, který byl však v dezolátním stavu.

Na podzim roku 1968 se skauti dočkali návratu dřívější klubovny „U Potůčků“. Z důvodu náhlého obnovení Junáka nebyl v tomto roce realizován letní tábor.

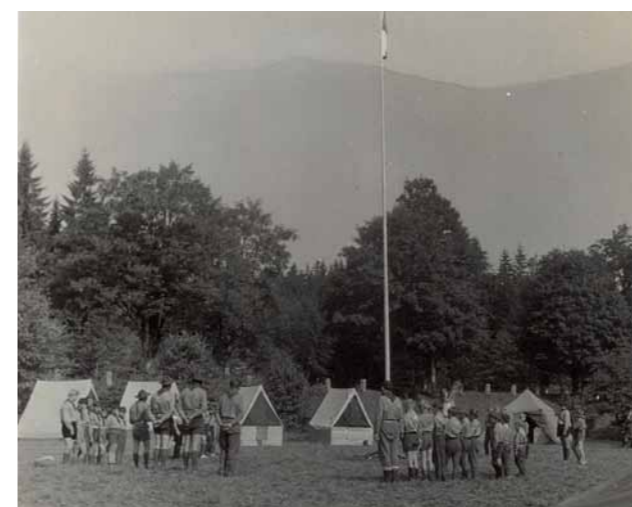
Osudný 21. srpen 1968 neměl na skutečský skauting žádný vliv. Hned 25. srpna byla uspořádána skautská výstava pro veřejnost, která trvala do 7. září. Následně proběhl 27. října táborový oheň na počest 50. výročí vyhlášení republiky. Na podzim mělo skutečské středisko 4 oddíly s počtem kolem 100 dětí. Všeobecně se zdálo, že skauting bude moci nadále fungovat. Ve dnech 23.–24. listopadu byly na III. Junáckém sněmu schváleny stanovy Junáka.

Obr. 10/11: Slib vlčat v Horkách v roce 1969. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

V tomto roce došlo ve Skutči ke vzniku tradice stavění vánočního stromu republiky na Palackého náměstí s pokladničkou na pomoc vesničkám SOS. První výtěžek činil 1 855 Kčs.¹⁰

Na začátku roku 1969 pokračoval Junák ve svém působení, ale už s jistými omezeními. O oblibě střediska Skuteč svědčilo 131 zaregistrovaných členů, v čele s MUDr. Zdenkem Vackem. Středisko se kromě svého programu účastnilo ve dnech 13.–14. září Junáckých dnů ve Slatiňanech. Proběhl tradiční letní tábor „Javorek

Obr. 10/12: Tábor pod Javorkem u Jimramova roku 1969. Foto: autor Karel Kulhavý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

1969“ pod obcí Javorek u říčky Fryšávky poblíž zříceniny hradu Štarkov. Zúčastnilo se ho neuvěřitelných 120 dětí a 22 vedoucích. I přesto bylo všeobecně zřejmé, že Junák bude opět zakázán. Začínaly vycházet analýzy kritizující činnost Junáka.¹¹

Skautské zákony

Seznam doporučení, který by měl každý skaut a skautka dodržovat:

Skaut je pravdomluvný.
Skaut je věrný a oddaný.
Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
Skaut je zdvořilý.
Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.
Skaut je poslušný rodičům, představených a vůdců.
Skaut je veselý myslí.
Skaut je hospodárny.
Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích.

Heslo skautů

Buď připraven!

Skautský slib

Složením se člověk stává členem oddílu a prohlašuje tím, že bude dodržovat základní idey skautingu.

Slibuji na svoji čest jak dovedu nejlépe:

1. sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
  2. plnit povinnosti vlastní a zachovávat skautské zákony,
  3. duši i tělem být připraven pomáhat vlastní a bližním.
- K tomu mi pomáhej Bůh! (dobrovolná doložka)

Poslední zrušení Junáka

V letech 1968 a 1969 byl Junák stále uznáván. Byl považován za nositele svobody a navazoval na prvorepublikové hodnoty. Na začátku roku 1970 Junák stále působil. V Chrudimi byla 8.–14. března uskutečněna Okresní junácká výstava. U příležitosti 50. výročí skautingu ve Skutči byla tato výstava ve dnech 28.–30. března umístěna v malém sálku Kulturního domu ve Skutči. I v nástupu „normalizace“ se skauting snažil pokračovat ve své činnosti. Kromě tradičních schůzek, výprav a dalších akcí se podařilo v tomto roce vlčatům pod vedením Jaroslava Plachého vyhrát závody světlušek a vlčat v Heřmanově Městci, které se konaly 24. května. Družina světlušek se umístila na druhém místě. V průběhu roku 1970 bylo registrováno ve Skutči v 5 oddílech 232 členů, z toho 198 dětí a 34 dospělých.¹²

Na začátku jara roku 1970 přišla na střediskovou radu do Skutče zpráva z Okresní rady Junáka o začlenění Junáka do sjednoceného dětského hnutí - Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže, se zachováním krojů, odznaků a zásad skautského působení. Dále přišlo oznámení o návratu skautské základny „U Potůčků“ SVAZARMU¹³. Stále více bylo patrné, že Junák bude opět zakázán. Proto ve Skutči dochází k velkým přípravám na „poslední“ tábor. Ten se odehrál tradičně pod obcí Javorek s účastí 161 dětí. Z všeobecného nařízení vyplynulo, že na skautském táboře

nesmělo nic připomínat symbolické rozloučení se skautingem. Skutečtí vedoucí tábora tedy zaměřili program na plnění cestiček a stezek.¹⁴

Na konci srpna bylo zrušení Junáka již jen otázkou času. Ve Skutči naposledy zaplápolal táborový oheň v Malhošti a skutečtí skauti se rozloučili 29. srpna na celostřediskovém výletu k Třebetochovickému betlému, do ZOO ve Dvoře Králové, okolí Náchoda, pevnosti Dobrošov a Masarykovy chaty.

Obr. 10/13: Poslední výlet Střediska Skuteč v roce 1969. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Skaut byl opět zrušen ke dni 15. září 1970. Poslední schůzka činníků proběhla 31. srpna, o atmosféře se můžeme dočíst z deníku jedné třináctileté skautky: „Nadešla chvíle, abychom se rozloučili s junáckým životem. Nenávídím tuto chvíli, kdy se musíme rozloučit, už nemůžeme nosit svůj kroj a svobodně hovořit o Junáku. Sešli jsme se naposledy v naší klubovně a snad ani jedna, ani jeden nechyběl. Zazpívali jsme hymnu a bratři, kteří již jednou prožili zrušení Junáka, vyprávěli o svých zážitcích. Čas utíkal pomalu, ale jistě. Nikomu nebylo do řeči, ale bratr Vacek nás povzbudil slovy: „I když jsme zrušení a již nemůžeme být v jedné rodině, jste stále skautkami a junáky, poněvadž jste složili 13. června 1969 slib.“ Asi v 9 hodin jsme se rozloučili a opouštěli ještě dnes „naši“ klubovnu. Každému z nás bylo těžce u srdce. Já budu stále na junácké hnutí vzpomínat a budu stále doufat, že znovu obléknu kroj, znovu budu na tábore a žít jak jsem žila doposud. Snad se té chvíle dočkám- třeba za deset, dvacet, či za padesát let přijde znovu ta chvíle. Věřím a doufám v toto. Vím, že už mi bude mnohem více než je teď, kdy tyto věty píši. Chci být a budu stále skautkou a neznám skauting! Buď připraven.“¹⁵

V průběhu září docházelo k jednání MNV se skutečským střediskem o začlenění Junáka do tamějšího Svazu socialistické mládeže. Reakce střediska je dochována v jedné z kronik: „Po poradách se činovníci našeho střediska rozhodli, že jako kolektiv nevstoupíme do nové organizace, která by nás zbavila možnosti ctít skautskou symboliku, kroje a ideje. Stejně rozhodnutí učinila i střediska Hlinsko a Proseč.“¹⁶ Skautský majetek, v hodnotě 40 000 Kčs už nebyl středisku nikdy navrácen, byl předán Svazu socialistické mládeže. Při oficiálním zrušení Junáka se ke skutečskému středisku hlásilo 222 členů.

Skautské myšlenky a přátelství však ve Skutči neutichly. Starší skauti se nadále scházeli na táborech na Javorku, Potštejně, Pílské

hrázi nebo Mendlově, kde pořádali ohně přátelství a oslavy narozenin. Mezi nejčastější účastníky patřili členové rodin Vacka, Kulhavého, Kosaře, Housera, Talácka, Plachého, Bartůňka, Svobody, Netolického a Sýkory.¹⁷

Skauting naposledy obnoven

Události 17. listopadu 1989 navrátily do naší vlasti naději na svobodu a demokracii. Ze všech zakázaných organizací začal Junák jako první svobodně pracovat. V Městské knihovně v Praze došlo 2. prosince 1989 ke spontánnímu srazu 4 000 skautů a skauetek z celého Československa, a to vedlo k obnovení Československého Junáka. 28. prosince 1989 byly Ministerstvem vnitřní a životního prostředí ČSSR schváleny stanovy Českého Junáka – svazu skautů a skauetek. V lednu 1990 bylo obnoveno členství ve světových ústředích Junáka, ve kterých byl kdysi český skaut zakládajícím členem.

Listopadové události ve Skutči vyvolaly 28. listopadu schůzku 36 bývalých členů v bytě Ladislava Bartůňka. Na čtvrtek 7. prosince byla svolána schůze Okresní rady Junáka s vůdcem Milošem Mecnerem. Tak došlo k obnovení Junáka i v chrudimském okrese. Ve Skutči se utvořil jeden chlapecký a jeden dívčí oddíl.

Na první střediskové radě 3. ledna 1990 byl vůdcem střediska zvolen MUDr. Zdeněk Vacek. Středisko ve Skutči zahájilo svoji činnost s finančními prostředky od svých členů, kteří zaplatili dobrovolný „udržovací poplatek“ ve výši 15,- Kčs/rok za období 1971 až 1989, a začalo projednávat přípravy náboru dětí, organizaci rádcovských a vůdcovských kurzů a hledalo místo pro novou klubovnu. Členové střediskové rady pokračovali ve svých funkcích z roku 1970. Dne 20. ledna 1990 proběhlo setkání všech bývalých členů v zasedací místnosti Východočeských Plynáren-VČP. Účastnilo se ho 98 sester a bratrů, z nichž 27 pocházelo z Proseče a Luže. V únoru 1990 byla na schůzce organizované P. Václavem Křivským obnovena činnost homogenního oddílu. Skautské středisko získalo od MNV novou klubovnu v Tomáškově ulici č. p. 503, která byla později vyměněna, jako náprava křivd komunistického režimu, za nynější budovu v ulici ČSA č. p. 633. Klubovna byla v druhé polovině 90. let rekonstruována a vybavena skautským a táborovým materiálem. Bývalá klubovna pod Litickou byla v té době již zbourána. Několikrát zabavený majetek skautů už nebyl nikdy vrácen. Proto se skutečtí skauti obrátili na podniky a závody ve Skutči, díky kterým mohli vybavit oddíly nutným materiálem. Kromě finanční pomoci skutečských podniků získali skauti finance i z různých brigád, jako například ze sběru kamení na polích, sběru kovového šrotu nebo sázení stromků.

Během náboru dětí v roce 1990 bylo ve středisku Skuteč registrováno 163 dětí a 77 dospělých, ale již na podzim stejného roku bylo registrováno 221 dětí a 86 dospělých, což znamenalo největší počet v celém okrese. První porevoluční tábor v roce 1990 se konal díky pomoci Domova dětí a mládeže v Hlinsku na pronajaté táborové základně „Wolkerova planina“ u Svatouchu. Zúčastnilo se ho 180 členů.

V roce 1990 proběhly oslavy 70. výročí založení skautingu ve Skutči. Byly uspořádány Junácké dny s průvodem městem, kterých se účastnilo 900 hostů z 22 středisek. Slavnosti byly spojeny s oslavami 28. října a ve dnech 20. října až 4. listopadu proběhla skautská výstava „Co nás zajímá, co děláme, jak žijeme“.

Obr. 10/14: Slavnostní průvod městem při 70. výročí založení skautingu ve Skutči na podzim v roce 1990. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Obr. 10/15: Junácká výstava uspořádána v roce 1990 při 70. výročí založení skautingu ve Skutči. Foto: autor neznámý (Archiv Střediska Skuteč „Ležáky“)

Radostné události byly zkaleny úmrtím významného člena skautského střediska, děkana P. Václava Křivského, zakladatele homogenního oddílu, který zemřel 22. září 1990. Na jeho památku je od roku 1995 každoročně pořádán „Memoriál bratra P. Václava Křivského“, kterého se účastní oddíly z celého okresu. Na prvním Memoriálu bylo P. Křivskému uděleno skautské vyznamenání „Skautská věrnost“ in memoriam. Roku 2001 byla P. Křivskému slavnostně odhalena deska na rodném domě v Dolní Krupě za účasti skutečských skautů.

V prosinci roku 1990 byla obnovena tradice stavění vánočního stromu republiky s pokladničkou na pomoc vesničkám SOS.

Nový rok znamenal pro Středisko vznik nové tradice: 2. února 1991 proběhl první skautský ples a o rok později i dětský karneval. Pro letní tábory byla pronajata od roku 1991 „Váškova louka“ ve Zderazi, na které byla na jaře 1991 zbudována kuchyň, most přes řeku, sklep pro uchování potravin a vyrobeny podsaďové stany. První tábor se konal již v červenci roku 1991 za účasti 147 dětí a 39 dospělých. Některé členky se místo tábora účastnily mezinárodního setkání skautů a skauetek v Irsku. Díky tomu se v následujících letech jednoho z táborů zúčastnilo i 20 skautů z Holandska.

Rok 1992 znamenal pro středisko Skuteč kromě tradičních akcí i významnou událost, protože vítězná dívčí hlídka Svojsíkova závodu¹⁸ z I. oddílu odcestovala za odměnu na dvoutýdenní mezinárodní skautský tábor do Lucemburska.

Mezi významné aktivity roku 1995 patří oslavy 75. výročí založení Junáka ve Skutči dne 6. května, spojené s oslavami 50. výročí konce 2. světové války a otevřením skautského domu s výstavou. Při této příležitosti byla střediskem slavnostně převzata nová vlajka se znakem Ležáků.

Mezi tradiční akce střediska Skuteč, jako jsou tábory, výpravy, kurzy nebo účast na pálení čarodějnic, se v letech 1996–1998 zařadil i Country bál pořádaný v Radčicích v Doupančích. V roce 1997 se někteří skautští zástupci účastnili Srazu junáků z devíti států „Fénix“ v Praze. V roce 1999 vznikla díky II. oddílu ve Skutči tradice rozdávání betlémského světla pod vánočním stromem a I. oddíl se od roku 2001 zapojil do organizování Květinového dne na podporu boje proti rakovině.

V roce 2001 odkoupilo Středisko bývalý pionýrský tábor na Čachnově od města Skuteč. V letech 2001–2004 zde proběhla rekonstrukce chaty, výstavba kuchyně a sociálního zařízení. Od roku 2004 pořádá II. oddíl na Čachnově své každoroční letní tábory. Během roku základna slouží také ostatním střediskům k pořádání různých, například vzdělávacích akcí.

V roce 2010 oslavilo středisko 90. výročí založení skautingu ve Skutči. K dané příležitosti byla uspořádána rozsáhlá výstava o historii a současnosti skautského hnutí v Městském muzeu ve Skutči. Tuto výstavu zahájila vernisáž za účasti 80 hostů a navštívilo ji více než 160 návštěvníků.¹⁹

Skauting ve Skutči dnes

Dnes má Junák své pevné místo ve skutečské společnosti. Je to nejenom díky slavnostní strážu u pomníků padlých v první a druhé světové válce ve Skutči, účasti na vzpomínkové akci v Ležákách, skautskému plesu, dětskému karnevalu, stavění vánočního stromu ve spojení s rozdáváním betlémského světla či prodáváním kytiček na pomoc proti rakovině, ale hlavně jako nepolitická organizace zaměřující se na výchovu mládeže a partner pro město Skuteč. Schůzky dětí se konají ve skautském domě ve Skutči a na faře v Rané.

V roce 2011 je ve skutečském středisku registrováno 164 členů ve třech oddílech, kterými jsou I. dívčí, II. smíšený oddíl a III. roverský kmen. Vůdcem střediska je od roku 1996 František Sokol. Tradiční letní tábory pořádá I. oddíl na „Váškově louce“ ve Zderazi, II. oddíl a roverský kmen na střediskové základně na Čachnově.

Obr. 10/16: Junácká výstava pořádána v roce 2010 při 90. výročí založení skautingu ve Skutči. Foto: autor Jan Bárta (Archiv Střediska „Ležáky“ Skuteč)

Obr. 10/17: I. oddíl na letním táboře na „Váškově louce“ u Zderaze roku 2010. Na výletě v Nových Hradech. Foto: autor neznámý (Archiv I. oddíl „Pučík“ Skuteč)

Obr. 10/18: II. oddíl na táboře na Čachnově roku 2008. Foto: autor Jan Bárta (Archiv II. oddílu Skuteč)

Obr. 10/19: Roverský kmen na výpravě v přírodě roku 2010. Foto: autor neznámý (Archiv Roverského kmene Skuteč)